

منشور شورای اروپا برای حمایت از اقلیت‌های ملی

ترجمه ناصر ایرانپور

اشاره مترجم:

بیانیه یا تفاهنامه حاضر قرارداد است چون منشور حقوق بشر سازمان ملل متحد که توسط شورای اروپا با هدف حمایت از اقلیت‌های ملی و ممانعت از تبعیض آنها صادر گردیده است. حقوق فوق غیر از حقوق شهروندیست که آحاد اقلیت‌های ملی در کشورهای اروپا مانند مابقی جامعه دارند. این حقوق همچنین غیر از حقوق سیاسی است که بیشتر ملیت‌های اروپایی به ویژه در چهارچوب نظام‌های فدراتیو دارند، بلکه تنها اصول کلی و حداقلی هستند که آحاد این اقلیتها صرف‌نظر از نوع نظام سیاسی باید داشته باشند. طبیعتاً حقوق اقلیت‌های ملی در نظام‌های فدراتیو بسیار بیشتر از اصول مندرج در این بیانیه است. برای نمونه دانمارک‌های آلمان از حقوق سیاسی ویژه نیز برخوردارند، در حالیکه در این منشور از آنها سخنی به میان نیامده است.

در ضمن باید بین «ملت»، یا «ملیت» با «اقلیت ملی» فرق قائل شد. «اقلیت ملی» به گروهی از افراد جامعه گفته می‌شود که مدتهای مدیدی است که در آنجا زندگی می‌کنند، شهروند آن جامعه هستند، اما از لحاظ «ملی»، فرهنگی و زبانی با اکثریت جامعه فرق دارند، مثلاً در آلمان اقلیت‌های سیتی و روما به نسبت مابقی آلمانی‌تبار جامعه در همچون موقعیتی قرار دارند. و این درحالیست که در کشورهایی که به هر حال بافت ملی متنوعی دارند - مانند سوئیس و بلژیک - به جای اصطلاح «اقلیت ملی» از مقوله «ملیت» استفاده می‌کنند، چرا که آنجا «اکثریت ملی» وجود ندارد که اقلیتی هم در آن زندگی کند و «اقلیت» به عنوان فرع در مقابل «اکثریت» به عنوان اصل سنجیده شود، بلکه هر ملیتی منطقه خاص خود را دارد و خود در آن اکثریت را تشکیل می‌دهد. اگر در ارتباط با ایران بخواهیم منالی بیاوریم، بیاید بگوییم که ملیت‌های ایرانی - آذری، کرد، عرب، بلوچ - را نمی‌توان «اقلیت ملی» خواند، چون آنها در حالت کلی در مناطق خود سکونت دارند و آنجا اکثریت جامعه را تشکیل می‌دهند. تنها آن گروه از ملیتها را می‌توان «اقلیت ملی» خواند که در میان ملیتها دیگر زندگی می‌کنند. برای نمونه اگر قرار باشد ایران آینده یک کشور فدراتیو و ترکیبی از ایالت‌های مختلف بشود، آن هنگام می‌توان آذربایجان، ایالت کردستان، یا کردهای ایالت آذربایجان را «اقلیت ملی» خواند که باید حقوق حداقل مندرج در این منشور را برای آنها تأمین و تضمین کرد.

ما کشورهای عضو شورای اروپا و دیگر کشورهای امضاءکننده منشور

- به این دلیل که مایلیم هدف نزدیکتر کردن اعضای شورای اروپا را به همدیگر دنبال کنیم؛
 - به این دلیل که می‌خواهیم به توافقنامه ۱۹ اکتبر ۱۹۹۳ روه‌سای دولتهای عضو شورای اروپا در وین جامعه عمل ببشیم؛
 - به این دلیل که برآنیم که ایده‌آلهای انسانی و اصول دموکراتیک که میراث مشترک همه ماست باید حفظ و گسترش و در این رهگذر حقوق بشر و آزادیهای پایه‌ای رشد و تعمیق داده شوند؛
 - به این دلیل که حفاظت از موجودیت اقلیت‌های ملی و دفاع از حقوق آنها برای ثبات، امنیت دموکراتیک و صلح در این قاره حائز اهمیت است؛
 - به این دلیل که هر جامعه واقعاً دموکراتیک و پلورالیستی نه تنها باید هویت اتنیکی، فرهنگی، زبانی و دینی تمام اعضای اقلیت‌های ملی را حفظ کند، بلکه باید هم چنین شرایط لازم را برای بروز آزادانه و حفظ و رشد این هویت فراهم آورد؛
 - به این دلیل که ضروری است که فضای مدارا و گفتگو حفظ و تعمیق شود؛
 - به این دلیل که تنوع فرهنگی برای هر یک از این جوامع نه فقط دلیل و منشأ جدایی و انشقاق نیست، بلکه قادر است باعث غنی‌تر شدن آنها نیز گردد؛
 - به این دلیل که رشد و توسعه اروپا تنها بستگی به همکاری کشورهای این قاره ندارد، بلکه از جمله به امر همکاری میان ارگانها و دستگاههای دولتی محلی و منطقه‌ای فرای مرزهای کشورهای مزبور، البته با رعایت موازین قانونی و حق حاکمیت ملی هر کدام از این کشورها، نیز بستگی دارد؛
 - همچنین با درنظرداشت کنوانسیون حقوق بشر و آزادیهای پایه‌ای و مقاله‌نامه‌های مربوطه؛
 - و با توجه به تعهداتی که در منشورها و تفاهنامه‌های سازمان ملل و همچنین در اسناد کنفرانس امنیت و همکاری اروپا، بویژه در سند ۲۹ ژوئن ۱۹۹۰ در ارتباط با حمایت از اقلیت‌های ملی قید گردیده است،
- متعهد شده‌ایم اصولی را که در ارتباط با اهداف فوق باید رعایت شوند و تعهدات قانونی و سیاسی که از آن استنتاج می‌شوند را تعیین و تدوین کنند، تا همه کشورهای این منشور را امضاء می‌کنند، حفاظت و دفاع مؤثر از اقلیت‌های ملی و حقوق و آزادیهای آنها را بر اساس پرنسپ‌های دولت قانونی و حق استقلال و حاکمیت ملی کشورهای مربوطه تأمین و تضمین کنند.

اصول مندرج در این منشور باید در داخل کشورهای امضاءکننده به موازین حقوقی تبدیل و از جانب حکومت‌های آنها پیاده شوند.

* شورای اروپا که مرکز آن در ستراسبورگ فرانسه است و ۴۵ عضو دارد هدف گسترش همکاریهای اقتصادی، اجتماعی و علمی و تقویت دموکراسی در شرق اروپا و رعایت حقوق بشر را دنبال می‌کند. لازم به تذکر است که شورای اروپا ارگان اتحادیه اروپا نیست. بیانیه حاضر از روی نسخه آلمانی آن ترجمه شده است. (مترجم)

این توافقات اصولی که امضاء کنندگان خود را موظف به رعایت آن می‌نمایند به شرح زیرند:

فصل اول

ماده ۱

حفاظت و دفاع از اقلیت‌های ملی و حقوق و آزادیهای احاد آنها جزء جدایی‌ناپذیر دفاع بین‌المللی از حقوق بشر است و بخشی از همکاریهای بین‌المللی را تشکیل می‌دهد.

ماده ۲

مفاد این منشور باید بر اساس اعتماد و باور، با روح تفاهم و مدارا، مطابق با حسن همجواری و رابطه دوستانه و همکاری بین دولتها اجرا شوند.

ماده ۳

۱. هر شخصی که به یک اقلیت ملی تعلق دارد، حق این را دارد، آزادانه تصمیم بگیرد که آیا بر اساس تعلقش به این اقلیت ملی با وی برخورد شود یا نه. هر تصمیمی که وی می‌گیرد، نباید منجر به سلب حقوق وی گردد و اجرای همچون تصمیمی زیانناهی برای وی در برداشته باشد.
۲. احاد اقلیت‌های ملی می‌توانند از حقوق و آزادیهایی که در این منشور آمده است، بطور فردی و یا جمعی بهره‌گیرند و آنها را پیاده کنند.

فصل دوم

ماده ۴

۱. امضاء کنندگان متعهد می‌شوند، برای هر شخصی که به یک اقلیت ملی تعلق دارد، حق برابری در برابر قانون و حفاظت برابر قانونی را تضمین کنند. به این اعتبار هر نوع تبعیض بر اساس تعلق به یک اقلیت ملی ممنوع می‌باشد.
۲. امضاء کنندگان متعهد می‌شوند، در صورت لزوم اقدامات ضروری را در پیش بگیرند، تا برابری کامل و واقعی بین احاد اقلیت ملی با اکثریت جامعه در تمام زمینه‌های اقتصادی، سیاسی و فرهنگی زندگی برقرار گردد و تعمیق داده شود. از این نظر آنها به شیوه مناسب شرایط ویژه احاد اقلیت ملی را در نظر می‌گیرند و رعایت می‌کنند.
۳. اقداماتی که بر اساس تبصره ۲ در پیش گرفته می‌شوند، به عنوان تبعیض ارزیابی نمی‌شوند.

ماده ۵

۱. امضاء کنندگان متعهد می‌شوند، شرایطی را فراهم آورند که احاد اقلیت‌های ملی قادر گردند، فرهنگ خود را پاس داشته و

- رشد و پرورش دهند و اجزاء مهم هویت خویش، چون دین، زبان، سنتها و میراث فرهنگی خود را حفظ کنند.
۲. صرف نظر از اقدامات کلی که برای جذب و ادغام آحاد اقلیت‌های ملی در جامعه الزاماً در پیش گرفته می‌شوند، امضاء کنندگان این منشور از هر اقدام و هدف دیگری که به منظور تحلیل دادن و همگون‌سازی اجباری و ذوب کردن (آسیمیلاسیون) آنها دنبال شود دوری می‌جویند و تلاش می‌کنند از اشخاصی که در معرض چنین رویه‌ها و سیاستهای آسیمیلیستی می‌باشند حمایت کنند.

ماده ۶

۱. امضاء کنندگان منشور روح مدارا و گفتگوی فرهنگی را میان انسانها تقویت می‌کنند و اقدامات مؤثری را برای رشد و تعمیق احترام و تفاهم متقابل و برای گسترش همکاری میان همه انسانهایی که در کشورهای آنها زندگی می‌کنند، بویژه در زمینه‌های آموزش، فرهنگ و وسایل ارتباط جمعی در پیش می‌گیرند، آن هم صرف‌نظر از هویت ملی، فرهنگی، زبانی و دینی آنها.
۲. امضاء کنندگان متعهد می‌شوند، اقدامات لازم را برای حفاظت و حمایت از انسانهایی انجام دهند که به خاطر تعلق ملی، فرهنگی، زبانی و دینی‌شان در معرض عملکردهای تبعیض‌گرانه، خصمانه و خشونت‌آمیز قرار دارند و یا می‌توانند قرار گیرند.

ماده ۷

امضاء کنندگان حقوق همه متعلقین به اقلیت‌های ملی برای تجمع صلح‌آمیز و برای متشکل شدن آزادانه را تأمین و تضمین می‌کنند و همچنین آزادی بیان، اندیشه، وجدان و دین آنها را محترم شمرده و رعایت خواهد نمود.

ماده ۸

امضاء کنندگان متعهد می‌شوند، حق هر شخص از اقلیت‌های ملی را برای بیان اعتقادات دینی و جهان‌بینی خود و همچنین بنیاد نهادن مجامع، سازمانها و جمعیت‌های دینی به رسمیت بشناسند.

ماده ۹

۱. امضاء کنندگان متعهد می‌شوند، حق هر کس از اقلیت‌های ملی را برای بیان آزادانه نظریات خود برسمیت بشناسند و این، داشتن نظریات، ارسال و کسب اخبار و ایده‌ها به زبان خود را بدون مداخله ادارات دولتی و بدون توجه به مرزهای کشوری نیز در برمی‌گیرد. امضاء کنندگان این منشور همچنین متعهد می‌شوند، در چهارچوب نظام حقوقی خود ترتیبات لازم را برای اینکه این اقلیتها در ارتباط با رسانه‌های همگانی مورد تبعیض قرار نگیرند فراهم آورند.

ویژگیهای موجود، نام مناطق، محلات، خیابانها و دیگر علائم جغرافیایی را همچنین به زبان این اقلیتها بنویسند و نصب کنند، چنانچه برای این کار تقاضای کافی در میان باشد.

ماده ۱۲

۱. امضاء کنندگان منشور اقدامات لازم را در بخش آموزش و تحقیقات برای تعمیق شناخت فرهنگ، تاریخ و زبان و دین اقلیتهای ملی و اکثریت جامعه انجام خواهند داد.
۲. در این ارتباط کشورهای مزبور از جمله امکانات مناسبی را برای تعلیم معلمان و دسترسی به کتابهای آموزشی فراهم و ارتباط نزدیکتر دانش آموزان و آموزگاران از ملیتهای مختلف را ممکن خواهند کرد.
۳. امضاء کنندگان متعهد می شوند، برابری آحاد اقلیتهای ملی را برای دسترسی به همه مراحل آموزشی و تحصیلی تأمین و شانس آنها را در این امر افزایش دهند.

ماده ۱۳

۱. امضاء کنندگان منشور حق آحاد اقلیتهای ملی برای تأسیس و اداره مدارس و دیگر مؤسسات آموزشی خاص خود در چهارچوب نظامهای آموزشی مربوطه را به رسمیت می شناسند.
۲. پیاده کردن این حق هیچ تعهدات مالی را برای کشورهای امضاء کننده به دنبال ندارد.

ماده ۱۴

۱. امضاء کنندگان منشور حاضر حق آحاد اقلیتهای ملی را برای آموزش زبان خود به رسمیت می شناسند.
۲. در مناطقی که آحاد اقلیتهای ملی سنتاً و در تعداد قابل ملاحظه ای سکونت دارند، امضاء کنندگان منشور تلاش می کنند، در صورتیکه درخواست مربوطه به اندازه کافی در میان باشد، تا جایی که ممکن باشد و در چهارچوب نظام آموزشی مربوطه، آحاد این اقلیتهای ملی زبان خود را بیاموزند و یا به این زبان آموزش ببینند.
۳. تبصره دوم اجرا می شود، بدون اینکه آموزش زبان رسمی کشور یا آموزش به این زبان لطمه ببیند.

ماده ۱۵

امضاء کنندگان منشور شرایط لازم را برای شرکت مؤثر آحاد اقلیتهای ملی در زندگی فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی کل جامعه و در دستگاه اداری، به ویژه در اموری که به خود آنها برمی گردد، فراهم می آورند.

ماده ۱۶

امضاء کنندگان منشور از اقداماتی که نسبت و رابطه مردم در مناطقی که اقلیتهای ملی سکونت دارند را تغییر می دهند و منجر به محدود شدن حقوق و آزادیهای مندرج در این منشور می شوند دوری می جویند.

۲. تبصره ۱ نباید مانع این شود که کشورهای امضاء کننده سازمانها و شرکتهای رادیو، تلویزیون یا سینمایی را بدون تبعیض و بر طبق معیارهای عینی تحت یک پروسه قانونی و اداری برای اعطای اجازه و صدور پروانه کار قرار دهند.

۳. امضاء کنندگان مانع این نمی شوند که آحاد اقلیتهای ملی مطبوعات خود را بوجود بیاورند و از آنها بهره گیرند. کشورهای مزبور تضمین می کنند، در چهارچوب موازین قانونی برای رادیو و تلویزیون و تا جایی که ممکن باشد و همچنین با رعایت تبصره ۱ ترتیباتی فراهم آورند که آحاد اقلیتهای ملی رسانه های همگانی مستقل خود را بوجود آورند و از آن بهره گیرند.

۴. امضاء کنندگان منشور اقداماتی را در چهارچوبهای قانونی موجود در پیش می گیرند، تا ورود و دسترسی آحاد اقلیتهای ملی به وسایل ارتباط جمعی تسهیل گرداند، انعطاف و مدارا را تقویت نموده و کثرت گرایی (پلورالیسم) فرهنگی را ممکن سازند.

ماده ۱۰

۱. امضاء کنندگان منشور متعهد می شوند حق همه متعلقین به اقلیتهای ملی برای استفاده بلامانع و آزادانه از زبان خود را در حوزه خصوصی و در ملاء عام به شیوه شفاهی و کتبی به رسمیت بشناسند.

۲. در مناطقی که آحاد اقلیتهای ملی سنتاً یا در تعداد قابل ملاحظه ای زندگی می کنند، امضاء کنندگان منشور تلاش می کنند، اگر آحاد این اقلیتها خود بخواهند و همچون نیازی هم واقعاً موجود باشد، تا جایی که ممکن باشد تسهیلاتی فراهم آورند که در محاوره و مراجعه این اقلیتها به ادارات دولتی از زبان این اقلیتها استفاده شود.

۳. امضاء کنندگان متعهد می شوند، حق هر شخص از اقلیتهای ملی را تضمین کنند، برای اینکه وی در حداقل زمان ممکن به زبانی که وی متوجه می شود در مورد دلایل دستگیری، در مورد نوع و دلایل اتهاماتی که به وی وارد می شود مطلع گردد و وی حق این را خواهد داشت که با این زبان، و اگر لازم باشد به کمک مترجمی که بطور رایگان در اختیار وی قرار خواهد گرفت، از خود دفاع کند.

ماده ۱۱

۱. امضاء کنندگان منشور متعهد می شوند که حق هر یک از آحاد اقلیتهای ملی برای انتخاب نام و نام خانوادگی به زبان خود و همچنین برای ثبت رسمی آن را به رسمیت بشناسند، به نحوی که نظم حقوقی کشورهای مربوطه آن را در نظر گرفته است.

۲. امضاء کنندگان منشور متعهد می شوند که حق هر یک از آحاد اقلیتهای ملی برای نصب تابلو، آوردن رونوشت، برچسب و سنگ نیشه و نوشتن مطالب خصوصی دیگر به زبان اقلیتها را که برای همگان قابل رؤیت باشد برسمیت بشناسند.

۳. در مناطقی که اقلیتهای ملی سنتاً به تعداد زیادی سکونت دارند، امضاء کنندگان منشور تلاش می کنند در چهارچوب موازین قانونی، و محتملاً در توافق با کشورهای دیگر و با توجه به

ماده ۱۷

اصول مندرج در این منشور نباید طوری تفسیر شوند که گویا آنها بمنزله محدود ساختن یا کاهش حقوق بشر و آزادیهای پایه‌ای می‌باشند، که بر طبق قوانین هر یک از امضاءکنندگان منشور و یا بر طبق توافقنامه‌های دیگر که این کشور آن را امضاء نموده است، به هر حال تضمین شده‌اند.

ماده ۲۳

آن حقوق و آزادیهایی که از اصول مندرج در این منشور استنتاج می‌شوند، و در عین حال مضمون قراردادهای دیگری چون کنوانسیون حفظ حقوق بشر و آزادیهای پایه‌ای و مقاوله‌نامه‌های مربوطه را تشکیل می‌دهند، باید در انطباق با مفاد این قراردادهای بین‌المللی درک شوند.

فصل چهارم**ماده ۲۴**

۱. کمیتهٔ وزاری شورای اروپا بر اجرای مفاد این تفاهمنامه از جانب کشورهای امضاءکننده نظارت می‌کند.
۲. آن کشورهایی که قرارداد مزبور را امضاء کرده‌اند، ولی عضو شورای اروپا نیستند، در مکانیسمی برای نظارت بر اجرای مفاد این تفاهمنامه شرکت خواهند نمود که البته تا این لحظه مشخص نشده و باید تعیین و مشخص گردد.

ماده ۲۵

۱. در عرض یک سال بعد از اعتبار قانونی یافتن این تفاهمنامه توسط هر یک از کشورهای امضاءکننده، آنها باید اطلاعات کاملی را در ارتباط با اقدامات قانونگذاری و همچنین اقدامات دیگری که برای پیاده کردن اصول مندرج در این منشور انجام داده‌اند، در اختیار دبیرکل شورای اروپا بگذارند.
۲. پس از آن نیز باید هر یک از کشورهای امضاءکننده این قرارداد مرتب و هر چند بار که شورای وزیران بخواهد، اطلاعات دیگری را که برای اجرای مفاد این قرارداد مهم می‌باشند، برای شورای اروپا ارسال دارند.
۳. دبیر کل نیز براساس این ماده اطلاعات رسیده را در اختیار کمیتهٔ وزیران خواهد گذاشت.

ماده ۲۶

۱. جهت ارزیابی مناسب بودن اقداماتی که از جانب کشورهای امضاءکننده این قرارداد برای اجرای اصول مندرج در آن در پیش گرفته شده‌اند، کمیتهٔ وزیران از طرف یک کمیسیون مشاوره که اعضای آن دانش تخصصی در زمینهٔ حفاظت و حمایت از اقلیتهای ملی دارند، حمایت می‌شود.
۲. ترکیب این کمیسیون مشاوره و شیوهٔ کارش در عرض یک سال بعد از اعتبار قانونی یافتن و لازم‌الاجرا بودن این توافقنامه از جانب کمیتهٔ وزیران تعیین می‌گردد.

۱. امضاءکنندگان منشور متعهد می‌شوند، حق آحاد اقلیتهای ملی برای برقراری و ادامهٔ ارتباط با اشخاصی که بطور قانونی آن سوی مرزهای جغرافیایی زندگی می‌کنند و مخصوصاً هویت قومی، فرهنگی، زبانی و دینی یکسانی دارند و یا دارای عین میراث فرهنگی می‌باشند را رعایت کنند.

۲. امضاءکنندگان منشور متعهد می‌شوند، حق آحاد اقلیتهای ملی را برای شرکت در فعالیتهای سازمانهای غیردولتی هم در عرصهٔ ملی و هم در عرصهٔ بین‌المللی محترم بشمارند و آنرا زیر سؤال نبرند.

ماده ۱۸

۱. امضاءکنندگان منشور تلاش می‌ورزند، در صورت لزوم طی قراردادهای دو و چندجانبه با کشورهای دیگر، بویژه با کشورهای همسایه، حفاظت و حمایت از آحاد اقلیتهای ملی را تضمین کنند.

۲. امضاءکنندگان منشور در صورت امکان اقداماتی را برای تقویت همکاریهای فرامرزی انجام خواهند داد.

ماده ۱۹

امضاءکنندگان منشور متعهد می‌شوند، اصولی را که در این تفاهمنامه آمده را ارج نهاده و پیاده کنند و اگر محدودیتهایی هم ضرورتاً در پیش گرفته می‌شوند، باید تنها تا آنجا باشند که در توافقنامه‌های بین‌المللی و بویژه در کنوانسیون حفظ حقوق بشر و آزادیهای اساسی و همچنین در مقاوله‌نامه‌های مربوطه در نظر گرفته شده‌اند و برای آنها حقوق و آزادیهای منتج از این اصول از اهمیت زیادی برخوردار می‌باشند.

فصل سوم**ماده ۲۰**

آحاد اقلیتهای ملی هنگام بهره‌گیری از حقوق و آزادیهایی که از اصول مندرج در این توافقنامه استنتاج می‌شوند باید مقررات قانونی کشور، بویژه حقوق آحاد اقلیتهای ملی دیگر و اکثریت جامعه را رعایت کنند.

ماده ۲۱

اصول مندرج در این منشور نباید طوری تفسیر شوند که گویا با آن حق انجام کار و عملی داده می‌شود که مغایر اصول حقوق بین‌المللی، بویژه برابری استقلال، حق حاکمیت ملی و استقلال سیاسی دولتها باشد.

ماده ۲۲

فصل پنجم

ماده ۲۷

این تفاهمنامه جهت امضاء در اختیار اعضای شورای اروپا قرار می‌گیرد. همچنین کشورهای دیگری از طرف کمیته وزیران دعوت شده‌اند تا منشور مزبور را تا روز اعتبار قانونی یافتن و لازم‌الاجرا بودن آن امضاء کنند. این سند برای اجرای مفاد آن نیاز به تصویب، پذیرش و یا صدور مجوز مربوطه از جانب پارلمان کشورهای مربوطه دارد. و سندهای مربوط به تصویب، پذیرش و مجوز اجرای این قرارداد پیش دبیرکل شورای اروپا نگهداشته می‌شوند.

ماده ۲۸

۱. این توافقنامه اصولی در اولین روز ماه سه ماه بعد از روزی اجرا می‌گردد که در آن ۱۲ عضو شورای اروپا طبق ماده ۲۷ موافقت خود را با آن اعلام می‌نماید و خود را ملزم به اجرای مفاد آن می‌کنند.
۲. برای هر کشور عضوی که بعدها موافقت خود را با آن عنوان می‌کند و خود را ملزم به اجرای اصول مندرج در آن می‌نماید، اعتبار قانون یافتن و لازم‌الاجرا بودن این مفاد این قرارداد اولین روز سه ماه بعد از روزی خواهد بود که این کشور سند مربوط به تصویب، پذیرش یا مجوز صادر شده توسط دولت یا پارلمان کشور مربوطه را به شورای اروپا جهت نگهداری تحویل می‌دهد.

ماده ۲۹

۱. کمیته وزیران شورای اروپا می‌تواند بعد از اعتبار قانونی یافتن و لازم‌الاجرا بودن این تفاهمنامه و بعد از مشورت با دولتهای امضاءکننده این منشور، توسط قراری - که طبق ماده ۲۰، حرف د اساسنامه شورای اروپا با اکثریت آراء گرفته می‌شود - هر کشور غیر عضو در شورای اروپا را که طبق ماده ۲۷ دعوت شده برای اینکه منشور حاضر را امضاء کنند، این کار را اما هنوز انجام نداده و همچنین هر کشور غیرعضو دیگر را دعوت کند، به این تفاهمنامه بپیوندند و آنرا امضاء کنند.
۲. این پیماننامه برای هر کشور که به آن می‌پیوندد در اولین روز سه ماه بعد از روزی اعتبار قانونی خواهد یافت که این کشور سند مربوط به پیوستن وی به این پیمان را به شورای اروپا جهت نگهداری تحویل می‌دهد.

ماده ۳۰

۱. هر کشوری که به این پیماننامه می‌پیوندد می‌تواند هنگام امضاء آن یا هنگام سپردن سند مربوط به تصویب و پذیرش آن از طرف دولت یا پارلمان مربوطه و یا سند پیوستن به آن به شورای اروپا، اعلام کند که در کدام یک از مناطق تحت حاکمیت وی مفاد این قرارداد اجرا می‌گردد.

۲. هر کشوری که تفاهمنامه حاضر را امضاء نموده، می‌تواند هر زمانی که بخواهد طی توضیحی که برای دبیرکل شورای اروپا می‌فرستد اعلام کند که در چه مناطق دیگری از قلمرو وی اصول مندرج در این بیانیه پیاده خواهند گردید. مفاد این بیانیه اولین روز سه ماه بعد از روزی اعتبار قانونی خواهد یافت که توضیح مزبور به دست دبیرکل شورا رسیده باشد.
۳. هر توضیحی که بر طبق تبصره‌های ۱ و ۲ این ماده داده شده می‌توان طی ابلاغیه‌ای که برای دبیرکل فرستاده می‌شود پس گرفته شود و آن در اولین روز سه ماه بعد از روزی اعتبار قانونی خواهد یافت که ابلاغیه مزبور به دست دبیرکل شورا رسیده باشد.

ماده ۳۱

۱. هر یک از کشورهای امضاءکننده می‌توانند منشور حاضر را طی ابلاغیه‌ای که برای دبیرکل شورای اروپا ارسال می‌دارند فسخ و بدین ترتیب انفصال خود از قرارداد را اعلام کنند.
۲. این انفصال اولین روز شش ماه بعد از روزی اعتبار قانونی خواهد یافت که ابلاغیه مربوطه به دست دبیرکل رسیده باشد.

ماده ۳۲

دبیرکل شورای اروپا به همه کشورهای عضو، کشورهای دیگری که بیانیه مزبور را امضاء کرده‌اند و هر کشوری که به آن می‌پیوندد نکات ذیل را ابلاغ خواهد نمود:
أ. هر امضایی را؛
ب. هر سپردن تصویبنامه، موافقتنامه و سند پیوستن به این پیمان را؛
ت. هر زمان اعتبار قانونی یافتن تفاهمنامه بر طبق ماده‌های ۲۸، ۲۹ و ۳۰ را؛
ث. هر فعل و انفعال دیگر، ابلاغیه یا خبر در ارتباط با این تفاهمنامه را.

به جهت سندیت و رسمیت بخشیدن به این بیانیه نمایندگان کشورهای امضاءکننده آن را امضاء کردند. این کار در اول فوریه سال ۱۹۹۵ در شهر ستراسبورگ به زبانهای انگلیسی و فرانسوی انجام پذیرفت. اینجا باید گفته شود که هر دو نسخه که اصل آنها در بایگانی شورای اروپا نگهداری می‌شود به یک میزان اهمیت و اعتبار قانونی دارند. دبیرکل شورای اروپا برای تمام کشورهای عضو شورای اروپا و همه کشورهای دیگری که برای امضاء و پیوستن به این بیانیه دعوت شده‌اند کپی تأیید شده ارسال می‌دارد.